

**Przedmiotowy system oceniania
z przedmiotu fizyka
w ZSO nr 1 w Mielcu**

Realizowany program „Świat fizyki” - autor Barbara Sagnowska

I. Cele oceniania

Ocenianie i sprawdzanie jest integralnym elementem procesu nauczania i powinno występować w różnych formach oraz we wszystkich jego etapach.

- Zapoznanie uczniów z ich osiągnięciami edukacyjnymi i postępami w nauce.
- Pomoc uczniowi w samodzielnym planowaniu swojego rozwoju.
- Motywowanie ucznia do dalszej pracy.
- Dostarczanie rodzicom, opiekunom i nauczycielom informacji o postępach, trudnościach, i specjalnych uzdolnieniach ucznia.

II. Formy sprawdzania wiadomości i umiejętności

- Sprawdziany,
- Kartkówki,
- Wypowiedzi ucznia (odpowiedzi, aktywność),
- Prace domowe (ustne, pisemne),
- Prace długoterminowe (referaty, pomoce dydaktyczne),
- Konkursy.

III. Kryteria wg których oceniane są poszczególne obszary aktywności

1. Sprawdziany i kartkówki:

Sprawdziany jedno- i wielostopniowe służą do sprawdzania wiedzy i umiejętności uczniów po opracowaniu danego działu fizyki. Zadania w tych sprawdzianach zostały dobrane zgodnie z zaplanowanymi osiągnięciami ucznia zawartymi w programie nauczania. Dysponując planem każdego sprawdzianu, nauczyciel otrzymuje informacje o tym, co uczeń już wie i czego jeszcze nie umie. Sprawdziany wielostopniowe przeprowadzane są w wersjach A i B. W zależności od liczby poprawnych odpowiedzi uczeń otrzymuje odpowiedni stopień.

Sprawdziany jednostopniowe wykorzystywane są, gdy uczeń chce poprawić stopień z fizyki. Plan sprawdzianu służy jako uzasadnienie poprawionej oceny, zarówno w stosunku do ucznia, jak i jego rodziców.

Kartkówki - (10 - 15 minutowe) obejmują materiał z trzech lub dwóch ostatnich lekcji. Ocena z kartkówki traktowana jest jak ocena z odpowiedzi ustnej, gdyż daje dowód przygotowania się ucznia z 3 ostatnich tematów lekcyjnych.

Jeden raz w semestrze uczeń może zgłosić nieprzygotowanie do lekcji bez podania przyczyny.

2. Wypowiedzi ustne:

- Uczeń jest oceniany z trzech ostatnich tematów
- Kryteria oceny ustnej są następujące:
 - a) bezbłędna, samodzielna, wykraczająca poza program - ocena celująca
 - b) bezbłędna, samodzielna, wyczerpująca - ocena bardzo dobra
 - c) bezbłędna, samodzielna, niepełna - ocena dobra
 - d) z błędami, samodzielna, niepełna - ocena dostateczna
 - e) z błędami, z pomocą nauczyciela, niepełna - ocena dopuszczająca
 - f) nie udzielenie prawidłowej odpowiedzi - ocena niedostateczna

Nie każda odpowiedź musi być oceniana.

3. Prace domowe:

- prace domowe mogą być: indywidualne krótkoterminowe z lekcji na lekcję (wykonywanie samodzielnie zadań i ćwiczeń) lub długoterminowe (np. referat, opracowanie zagadnienia, wykonanie pomocy dydaktycznej, projektu).

4. Aktywność ucznia to aktywność na lekcji w postaci:

- zaangażowania w pracę na lekcji (lub jego brak)
- udziału w dyskusji
- wypowiedzi w trakcie rozwiązywania nowych problemów
- eksperymentowania w toku lekcji
- pomysłu, inicjatywy

Szczególną formą aktywności są referaty lub prace doświadczalne.

Referaty niesamodzielne oraz bez podania źródeł nie będą sprawdzane, a w przypadku skopiowania cudzej pracy uczeń może otrzymać ocenę niedostateczną.

Aktywność ucznia może być oceniana znakiem „+” lub „-” .

„+” uczeń może uzyskać za:

- a) aktywny udział w lekcji,
- b) aktywny udział w pracy grupy rozwiązującej problem, zadanie,
- c) wykonanie doświadczenia,
- d) rozwiązanie typowego zadania domowego,
- e) rozwiązanie zadania domowego „dla chętnych”,
- f) wyszukanie i zaprezentowanie informacji zdobytych z różnych źródeł np. Internetu, encyklopedii multimedialnej,
- g) przygotowanie krzyżówki lub innego ciekawego zadania jako formy przerwy śródlekcyjnej,
- h) zrobienie prostego przyrządu do doświadczeń fizycznych wykonywanych na lekcjach.
- i) rozwiązanie problemu o niewielkiej skali trudności

„-” uczeń może uzyskać za:

- a) brak zadania domowego lub brak zeszytu
- b) brak koniecznych, wcześniej zapowiedzianych, materiałów niezbędnych podczas lekcji,
- c) brak oznak pracy w grupie,
- d) niewykonanie prostych czynności w toku lekcji (nie są one związane z wolnym tempem pracy ucznia).

Ustala się, że za 5 znaków „+” uzyskuje się ocenę bardzo dobrą a za trzy znaki „-” ocenę niedostateczną.

Pod koniec semestru uczeń może poprosić o wpisanie oceny dobrej za 4 znaki „+”, a oceny dostatecznej za 3 znak „+”.

5. Konkursy - oceniane jest miejsce, które osiągnął uczeń oraz jego praca włożona w przygotowanie się do udziału w konkursie.

IV. Zasady oceniania

- 1. Sprawdziany są obowiązkowe. Jeżeli uczeń opuścił sprawdzian powinien go napisać w ciągu dwóch tygodni od powrotu do szkoły.
- 2. Sprawdziany są zapowiadane co najmniej tydzień wcześniej. Zakresy materiału opracowują uczniowie wraz z nauczycielem na lekcjach powtórzeniowych.
- 3. Stopień ze sprawdzianu uczeń może poprawić. Poprawa odbywa się w ciągu dwóch tygodni od rozdania prac i tylko jeden raz.
- 4. Ocenę pozytywną za sprawdzian wystawia się tylko za pracę samodzielną (bez tzw. ściągania).
- 5. Kartkówki z trzech ostatnich lekcji mogą być nie zapowiadane.
- 6. Uczniowie nieobecni na kartkówce mogą pisać ją za zgodą nauczyciela w najbliższym terminie.
- 7. Oceny z prac pisemnych mają decydujące znaczenie przy wystawianiu oceny śródrocznej lub rocznej.
- 8. W przypadku 5-dniowej i dłuższej absencji chorobowej ucznia nauczyciel ma obowiązek umożliwić uczniowi uzupełnienie wiadomości i umiejętności w ciągu tygodnia i wstrzymać się od oceniania ucznia w tym okresie.
- 9. Udział z powodzeniem w olimpiadach i konkursach to podstawa do oceny celującej.

10. Uczeń ma obowiązek prowadzenia zeszytu przedmiotowego, w którym zapisuje własne rozwiązania zadań. Ich samodzielność może być sprawdzona i oceniona przez nauczyciela. Zeszyt powinien być prowadzony systematycznie. Uczeń w przypadku nieobecności w szkole powinien zeszyt uzupełnić.
11. W przypadku ucznia posiadającego orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego albo indywidualnego nauczania dostosowanie wymagań edukacyjnych do indywidualnych potrzeb psychofizycznych i edukacyjnych może nastąpić na podstawie tego orzeczenia.
12. Nauczyciel jest obowiązany na podstawie opinii poradni psychologiczno-pedagogicznej, dostosować wymagania edukacyjne do indywidualnych potrzeb psychofizycznych i edukacyjnych ucznia, u którego stwierdzone zaburzenia i odchylenia rozwojowe lub specyficzne trudności w uczeniu się uniemożliwiają sprostanie tym wymaganiom.
13. Nauczyciel jest zobowiązany do sprawdzenia prac pisemnych w ciągu 10 dni roboczych (nie później niż 10 dni roboczych przed klasyfikacją), poinformowania uczniów o ocenie oraz pokazania prac uczniom, omówienia ich i ustalenia sposobu dokonania poprawy błędów.
14. Śródroczne i roczne oceny klasyfikacyjne wystawiane są z ocen cząstkowych. Oceny te nie są średnią arytmetyczną ocen cząstkowych.
15. Ocena roczna jest oceną podsumowującą osiągnięcia edukacyjne w danym roku szkolnym.
16. Uczeń, który otrzymał ocenę ndst na półroczu zobowiązany jest zaliczyć semestr w wyznaczonym terminie.
17. Ze sprawdzianu poprawkowego uczeń może uzyskać maksymalnie ocenę dopuszczającą.
18. W przypadku, gdy uczeń z przyczyn nieusprawiedliwionych nie przystąpi do sprawdzianu poprawkowego, otrzymuje ocenę niedostateczną.
19. Ocena ze sprawdzianu poprawkowego jest wpisywana na drugie półroczu jako ocena cząstkowa i ma decydujący wpływ na ocenę roczną.
20. Uczeń, który był nieklasyfikowany na pierwsze półroczu, powinien przystąpić do sprawdzianu klasyfikacyjnego w terminie ustalonym przez nauczyciela.
21. Zakres wymagań na sprawdzian klasyfikacyjny obejmuje wiadomości i umiejętności ze wszystkich poziomów.
22. W przypadku, gdy uczeń z przyczyn nieusprawiedliwionych nie przystąpi do sprawdzianu klasyfikacyjnego, otrzymuje ocenę niedostateczną.

23. Ocena ze sprawdzianu klasyfikacyjnego jest wpisywana na drugie półrocze jako ocena cząstkowa i ma decydujący wpływ na ocenę roczną.
24. Warunki i tryb uzyskania wyższych niż przewidywanych rocznych i śródrocznych ocen klasyfikacyjnych obowiązuje zgodnie z wewnątrzszkolnym systemem oceniania (WSO).

V. Wymaganie edukacyjne na poszczególne oceny:

a) Ocenę **celującą** otrzymuje uczeń, który:

- posiada wiadomości i umiejętności wykraczające poza program nauczania,
- samodzielnie wykorzystuje wiadomości w sytuacjach nietypowych i problemowych (np. rozwiązując dodatkowe zadania o podwyższonym stopniu trudności, wyprowadzając wzory, analizując wykresy),
- formułuje problemy i dokonuje analizy lub syntezy nowych zjawisk i procesów fizycznych,
- wzorowo posługuje się językiem przedmiotu,
- udziela oryginalnych odpowiedzi na problemowe pytania,
- swobodnie operuje wiedzą pochodzącą z różnych źródeł,
- osiąga sukcesy w konkursach szkolnych i pozaszkolnych,
- sprostał wymaganiom na niższe oceny.

b) Ocenę **bardzo dobrą** otrzymuje uczeń, który:

- w pełnym zakresie opanował wiadomości i umiejętności programowe,
- zdobytą wiedzę stosuje w nowych sytuacjach, swobodnie operuje wiedzą podręcznikową,
- stosuje zdobyte wiadomości do wytłumaczenia zjawisk fizycznych i wykorzystuje je w praktyce,
- wyprowadza związki między wielkościami i jednostkami fizycznymi,
- interpretuje wykresy,
- uogólnia i wyciąga wnioski,
- podaje nie szablonowe przykłady zjawisk w przyrodzie,
- rozwiązuje nietypowe zadania,
- operuje kilkoma wzorami,
- interpretuje wyniki np. na wykresie,
- potrafi zaplanować i przeprowadzić doświadczenie fizyczne, przeanalizować wyniki, wyciągnąć wnioski, wskazać źródła błędów,
- poprawnie posługuje się językiem przedmiotu,
- udziela pełnych odpowiedzi na zadawane pytania problemowe,
- sprostał wymaganiom na niższe oceny.

c) Ocenę **dobrą** otrzymuje uczeń, który:

- opanował w dużym zakresie wiadomości i umiejętności określone programem nauczania (mogą

wystąpić nieznaczne braki),

- rozumie prawa fizyczne i operuje pojęciami,
- rozumie związki między wielkościami fizycznymi i ich jednostkami oraz próbuje je przekształcać,
- sporządza wykresy,
- podejmuje próby wyprowadzania wzorów,
- rozumie i opisuje zjawiska fizyczne,
- przekształca proste wzory i jednostki fizyczne,
- rozwiązuje typowe zadania rachunkowe i problemowe, wykonuje konkretne obliczenia, również na podstawie wykresu (przy ewentualnej niewielkiej pomocy nauczyciela),
- potrafi sporządzić wykres,
- sprostał wymaganiom na niższe oceny.

d) Ocenę **dostateczną** otrzymuje uczeń, który:

- opanował w podstawowym zakresie wiadomości i umiejętności określone programem nauczania (występują tu jednak braki),
- stosuje wiadomości do rozwiązywania zadań i problemów z pomocą nauczyciela,
- zna prawa i wielkości fizyczne,
- podaje zależności występujące między podstawowymi wielkościami fizycznymi,
- opisuje proste zjawiska fizyczne,
- ilustruje zagadnienia na rysunku, umieszcza wyniki w tabelce,
- podaje podstawowe wzory,
- podstawia dane do wzoru i wykonuje obliczenia,
- stosuje prawidłowe jednostki,
- udziela poprawnej odpowiedzi do zadania,
- podaje definicje wielkości fizycznych związanych z zadaniem,
- językiem przedmiotu posługuje się z usterkami,
- sprostał wymaganiom na niższą ocenę.

e) Ocenę **dopuszczającą** otrzymuje uczeń, który:

- ma braki w wiadomościach i umiejętnościach określonych programem, ale braki te nie przekreślają możliwości dalszego kształcenia,
- zna podstawowe prawa, wielkości fizyczne i jednostki,
- podaje przykłady zjawisk fizycznych z życia,
- rozwiązuje bardzo proste zadania i problemy przy wydatnej pomocy nauczyciela,
- potrafi wyszukać w zadaniu wielkości dane i szukane i zapisać je za pomocą symboli,
- językiem przedmiotu posługuje się nieporadnie,
- prowadzi systematycznie i starannie zeszyt przedmiotowy.

f) Ocenę **niedostateczną** otrzymuje uczeń, który:

- nie opanował tych wiadomości i umiejętności, które są niezbędne do dalszego kształcenia,
- nie zna podstawowych praw, pojęć i wielkości fizycznych,
- nie potrafi rozwiązać zadań teoretycznych lub praktycznych o elementarnym stopniu trudności, nawet z pomocą nauczyciela.

Procentowa ocena prac pisemnych:

100% + zad. dod. – cel.

100% - 90% - bdb

89% - 75% - db

74% - 51% - dst

50% - 33% - dop

32% - 0 - ndst

Wymagania dla uczniów posiadających opinię lub orzeczenie Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej o specyficznych trudnościach w uczeniu.

I. Podczas oceniania:

- dostosowanie wymagań edukacyjne do indywidualnych możliwości ucznia,
- dobór metod i form oceniania do indywidualnych możliwości ucznia,
- podczas odpowiedzi ustnych dłuższe oczekiwanie na odpowiedź, powtórzenie pytania, precyzowanie jasno i krótko pytania,
- podczas robienia notatek - ograniczenie do najistotniejszych wiadomości,
- wydłużenie czasu pracy przy pisemnych formach wypowiedzi,
- zmniejszenie ilości zadań podczas prac pisemnych,
- ocenianie prac pisemnych tylko pod względem zawartości merytorycznej, poziom graficzny pisma i estetyka nie mają wpływu na ocenę;

Uczeń z zespołem Aspergera:

- starannie należy wybrać miejsce do siedzenia w klasie, biorąc pod uwagę czynniki rozpraszające uwagę,
- przy zadawaniu pytania wskazane jest dłuższe oczekiwanie na odpowiedź, powtórzenie pytania,
- wskazane jest wydłużenie czasu pracy przy pisemnych formach wypowiedzi,
- należy robić krótkie przerwy między zadaniami, tak aby dać czas na ich przetworzenie,
- podawać tylko jedno polecenie na raz,
- wydawanie poleceń musi być jednoznaczne,
- w ocenianiu przywiązywać wagę do wypowiedzi ustnych, a prace pisemne jeśli to możliwe stosować w formie testów.

Uczeń z dyskalkulią:

- możliwie jak najczęściej w trakcie samodzielnej pracy udzielać pomocy i wyjaśnień, podchodzić do ucznia,
- pracować z uczniem na zajęciach wyrównawczych, często utrwaląc opanowane umiejętności,
- dawać więcej czasu na rozwiązywanie zadań,
- nagradzać za wysiłek i pracę, a nie jedynie za jej efekty,

- pozwolić na wykonywanie wszelkich obliczeń, które pozwolą dojść do poprawnego rozwiązania, nie wymagać metody przyjętej przez nauczyciela, ale pozwolić przyjąć własną strategię rozwiązywania zadania. Wykonywanie operacji matematycznych jest obniżone.

Uczeń słabowidzący:

- pozwolić zajmować uczniowi dogodne dla siebie miejsce w klasie, aby samodzielnie regulował dopływ światła,
- podczas pracy na lekcji umożliwić uczniowi korzystanie z typoskopu do odznaczania tekstu i kolorowych flamastrów do podkreślania,
- wydłużać czas podczas prezentacji rzeczy nowych i szczegółowych,
- umożliwić pracę z materiałami pisanymi powiększoną czcionką,
- indywidualizować wymagania i ocenianie w zakresie zadań wymagających szczegółowych obserwacji,
- wydłużać czas dla czynności związanych ze spostrzeżeniem, czytaniem i pisanem.